

**ZAKLJUČCI ECRI-ja
O PROVEDBI PREPORUKA
KOJE SU PREDMET PRELAZNOG PRAĆENJA
PO PITANJU BOSNE I HERCEGOVINE**

Usvojeno 5. decembra 2013¹. godine

¹ Ovom analizom nisu obuhvaćene sve aktivnosti koje su se dogodile nakon 14. marta 2013. godine, datuma na koji je primljen odgovor vlasti Bosne i Hercegovine na zahtjev ECRI-ja za informacije o mjerama koje su preduzete na provedbi preporuka odabranih za prelazno praćenje.

ECRI Sekretarijat
Generalni Direktorat II - Demokratija
Vijeće Evrope
F-67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: + 33 (0) 390 21 46 62
Fax: + 33 (0) 388 41 39 87
E-mail: ecri@coe.int

www.coe.int/ecri

PREDGOVOR

Kao dio četvrtog kruga monitoringa od strane ECRI-ja uspostavljen je novi proces prelaznog praćenja malog broja posebnih preporuka koje su navedene u izvještajima ECRI-a za svaku zemlju.

U skladu s tim te u skladu sa smjernicama za četvrti krug aktivnosti ECRI-ja za svaku pojedinu zemlju, a koje su bile predmet razmatranja zamjenika ministara 7. februara 2007. godine¹, ECRI će se, najkasnije dvije godine nakon objavljivanja svakog izvještaja, pismeno obratiti određenoj vladi sa pitanjem šta je učinjeno u vezi sa određenim preporukama za koje je zatraženo da imaju prioritet u provedbi.

U isto vrijeme ECRI i sam prikuplja relevantne informacije. Na osnovu ovih informacija i odgovora vlade, ECRI izvodi svoje zaključke o načinu na koji je postupljeno prema njegovim preporukama.

Potrebno je ovdje konstatovati da se ti zaključci odnose samo na posebne prelazne preporuke i nemaju za cilj da daju opsežne analize svih događaja u borbi protiv rasizma i netolerancije u određenoj državi.

¹ CM/Del/Dec(2007)986/4.1.

1. U svom izvještaju o Bosni i Hercegovina (četvrti ciklus monitoringa) objavljen 8. februara 2011. godine, ECRI je snažno preporučio da vlasti Bosne i Hercegovine omoguće sudijama i tužiocima početnu i trajnu edukaciju o Zakonu o sprječavanju svih oblika diskriminacije i o pitanjima rasne diskriminacije općenito, kao najveći prioritet. Također je preporučeno da se edukacija o tom Zakonu i općenito o pitanjima rasne diskriminacije omogući i advokatima. Naglašeno je da se, u skladu s definicijama direktne i indirektna diskriminacije sadržanim u Općoj preporuci ECRI-ja br. 7, ova edukacija treba osvrnuti na osnove kao što su „rasa“, boja, jezik, vjera, nacionalnost ili nacionalno ili etničko porijeklo.

ECRI je obaviješten da su Centri za obuku sudija i tužilaca u oba entiteta 2011. i 2012. godine organizirali kurseve o primjeni Zakona o sprječavanju svih oblika diskriminacije („Zakon“). Prema procjenama nevladinih organizacija 16% sudija, tužilaca i „pravnih stručnih suradnika koji rade u sudovima i tužilaštvima¹“ je steklo neku obuku o ovoj temi. Kurseve održane 2012. godine je finansijski podržala Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovina, a ona je i obećala sredstva za 2013. godinu. ECRI je također obaviješten da, osim jednog savjetodavnog sastanka, advokati nisu imali bilo kakvu drugu obuku o Zakonu.

ECRI pozdravlja aktivnosti vlasti, koji trebaju još biti snažnije te treba uraditi procjenu rezultata. Zaključak ECRI-ja je da je preporuka djelomično provedena.

2. U svom izvještaju o Bosni i Hercegovina (četvrti ciklus monitoringa), ECRI je apelirao na vlasti da daju prioritet završetku aktivnosti na rješavanju svih preostalih slučajeva „dvije škole pod jednim krovom“. Naglašeno je da bi pri tom vlasti trebale osigurati ne samo da se ove škole administrativno ujedine, već i da učenici zajednički pohađaju nastavu gdje god je to moguće.

ECRI je informiran da je praksa „dvije škole pod jednim krovom“ osporena pred sudovima u dva kantona Federacije BiH: Hercegovačko-neretvanskom kantonu i Srednjobosanskom kantonu. Općinski sud u Mostaru je utvrdio da je to nezakonito. Općinski sud u Travniku nije. Sud u Mostaru je naredio Kantonalnom ministarstvu obrazovanja da osigura poštivanje njegove presude. Međutim, Ministarstvo smatra da je ovo pitanje za Gradsko vijeće.

ECRI je također obaviješten da je Konferencija ministara obrazovanja Federacije usvojila preporuke u vezi sa ovim. Predložili su škole koje su administrativno i fizički ujedinjene ali koriste dva nastavna programa, među kojima đaci mogu da biraju (podrazumijeva se da imaju i zajedničke nastavne predmete). Takve škole već funkcioniraju u Mostaru i Žepču.

ECRI je u potpunosti svjestan složenosti pitanja. Međutim, izražava žaljenje zbog činjenice da fenomen "dvije škole pod jednim krovom" i dalje postoji. Zaključak ECRI-ja je da ova preporuka nije provedena.

¹ Ovo su tri grupe na koje se kursevi "prvenstveno odnose".

3. *U svom izvještaju o Bosni i Hercegovina (četvrti ciklus monitoringa), ECRI je pozvao vlasti da stanu na kraj diskriminaciji na osnovu nacije u oblasti penzionih prava i da poduzmu sve neophodne zakonodavne korake da osiguraju da se u budućnosti ne pojavljuju novi, slični slučajevi.*

Nakon presuda Evropskog suda za ljudska prava u slučajevima Karanović i Sekerović i Pašalić², Federacija BiH je usvojila izmjene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, član 4., koji sada omogućava da "povratnici" iz Republike Srpske u Federaciju, koji su bili korisnici Sarajevskog fonda³, a koji su do 30. aprila 1992. godine primali penzije na dijelu teritorije koji sada predstavlja teritoriju Federacije BiH, imaju pravo da primaju penzije iz Federacije BiH. Kao rezultat Komitet ministara je završilo ispitivanje slučajeva⁴.

Republika Srpska je zahtijevala da Fond Federacije preuzme isplatu penzija svih osoba koje su bile korisnici Sarajevskog fonda i do 30. aprila 1992. godine primale penzije na dijelu teritorije koji sada predstavlja teritoriju Federacije BiH, uključujući i osobe koje se nisu vratile u Federaciju BiH i još uvijek žive u Republici Srpskoj. Prema procjenama NVO organizacija radi se o oko 23.500 osoba (dok je onih koji su se vratili u Federaciju 3.402). Vlada Federacije BiH je odbila ovaj zahtjev, ukazujući u isto vrijeme na svoju spremnost da se uspostavi jedinstven penzijsko-invalidski fond za cijelu zemlju. Članovi Doma naroda iz Republike Srpske su pred Ustavni sud Bosne i Hercegovine postavili pitanje usklađenosti izmjena i dopuna Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju sa Ustavom.

Pod ovim okolnostima, zaključak ECRI-ja je da je preporuka djelomično provedena.

² Karanović protiv Bosne i Hercegovine (presuda od 20. novembra 2007. god) i Sekerović i Pašalić protiv Bosne i Hercegovine (presuda od 8. marta 2011. god).

³ Kao rezultat oružanog sukoba, penzijama u Bosni i Hercegovini upravljaju tri odvojena fonda: Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Bosne i Hercegovine (Sarajevski fond), Zavod penzionog i invalidskog osiguranja Mostar (Mostarski fond) i Javni fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske. U novembru 2000. godine Sarajevski i Mostarski fondovi su se ujedinili u Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje (Fond Federacije).

⁴ CM/Res DH (2012) 148.

